

Rouwdouwers

Falun Ellie Koos

Uitgeverij Atlas Contact

235 pagina's / € 22,99

Extra tips en achtergronden bij het Leesclubdossier in Boekenpost 199

Over het boek

De twintiger Ada richt zich in korte hoofdstukken tot haar jongere broer Broos. Ze blikt terug op hun jeugd die sterk bepaald werd door hun harde vader en beschrijft haar leven op een geïsoleerde plaats in Spanje nadat ze uit Nederland is weggevlucht.

Over de auteur

Falun Ellie Koos (1992) volgde de studierichting Writing for Performance aan de Hogeschool voor de Kunsten in Utrecht. Met het essay 'Bruikleener', een tekst over het opgroeien in armoede, won Koos in 2022 de Joost Zwagerman Essayprijs. Een jaar later volgde het C.C.S. Cronestipendium voor beloftevolle auteurs van de gemeente Utrecht. Uitgeverij Atlas Contact benaderde Koos naar aanleiding van het korte verhaal '[De tuinman](https://www.de-internet-gids.nl/artikelen/de-tuinman)' (<https://www.de-internet-gids.nl/artikelen/de-tuinman>) dat op het literaire online magazine *DIG* staat. Dat leidde in 2024 tot de publicatie van de roman *Rouwdouwers* die werd genomineerd voor de Libris Literatuur Prijs.

Website Falun Ellie Koos

<https://falunelliekoos.com/>

Discussietips

1. De roman heeft een opvallende openingszin. Hoe heb je deze 'binnenkomer' ervaren?
2. In de laatste regels van pagina 12 geeft ik-figuur Ada beknopte uiterlijke beschrijvingen van zowel haar vader als haar moeder. Wat vind je van de beelden die ze hiervoor gebruikt?
3. Ada gebruikt ook verder in haar verhaal veel vergelijkingen. Zo beschrijft ze hondenogen die 'glimmen als zwarte zeepbellen', typeert ze de ogen van kippen als 'dinosaurusogen' en beschrijft ze schapen die uit de weg gaan voor honden als 'zure dames op hoge hakken'. Wat is je mening over deze vergelijkingen? Ben je andere beelden tegengekomen die je zijn opgevallen?
4. Waarin verschillen de reacties van de ouders van Ada en Broos op elk van hun kinderen?
5. In hoeverre maakt de vader van Ada en Broos een ontwikkeling door?
6. Welke rol spelen honden in de roman?
7. In de eerste zin van pagina 40 typeert Ada het milieu waarin ze is opgegroeid. Hoe vind je die omschrijving?
8. Hoe heb je Ada's beschrijvingen van haar tijd op de kunstopleiding ervaren? Waarom blijft ze deze opleiding lange tijd volgen?
9. Wat betekenen Ada en Frédérique voor elkaar? In hoeverre is de belangstelling van Frédérique voor Ada oprecht volgens jou?
10. Waarom wilde Ada weg uit Nederland? Wat vindt ze bij Molina in Spanje?
11. Hoe heb je de afwisseling ervaren tussen de beschrijvingen van Ada's leven in Nederland en die van haar tijd in Spanje? In hoeverre zie je parallellen in de verhaallijnen? Vond je een van de verhaallijnen boeiender dan de ander? Zo ja, welke en waarom?
12. Molina legt op zeker moment zijn beide honden vast aan tafel. Welke gevolgen heeft dit?
13. Hoe denkt Ada over de harde lessen die haar vader haar en Broos leert, bijvoorbeeld de manier waarop hij hen 'onverdrinkbaar' maakt?
14. Welke ontwikkeling zie je in Ada's houding tegenover Broos en haar mening over hem? In hoeverre verwijt ze zichzelf iets?
15. Na drie jaar 'radiostilte' (p. 216) neemt Ada's vader weer contact met haar op. Hoe verklaar je Ada's reactie daarop?
16. In hoeverre lijkt Ada op haar vader?
17. Pagina 223 is een geheel blanco pagina in het boek. Hoe interpreteer je dit?
18. 'Je moet toch echt zelf je plek in de wereld uithakken', schrijft Ada. In hoeverre lukt haar dat?
19. Hoe heb je de slotpagina's ervaren waarop haar vader Ada vertelt over de eerste periode na de geboorte van Broos? Wat gebeurt er dan met Ada?

20. In een interview in *NRC* zegt Koos dat Ada voor haar ‘ook een onbetrouwbare verteller’ is. ‘We zitten in haar supersubjectieve ervaring van de wereld. Maar het gaat in mijn boek ook om wat er verzwegen wordt, om wat Ada niet ziet.’ In hoeverre heb je Ada als onbetrouwbaar ervaren? Wat ziet ze niet dat je als lezer wel gaat zien?

21. In een interview op de site NPO Cultuur (12-4-2025) zegt Koos dat de roman voor haar gaat over ‘verlangen. Over mensen die langs elkaar heen praten. Over zachte mensen die zich hard voordoen.’ Hoe heb jij het boek ervaren?

Achtergronden

Onderstreepte tekst is aanklikbaar en opent de betreffende website in een browser. Wie dit document heeft uitgeprint vindt bij ieder item ook de volledige url zodat deze ingetikt kan worden.

Recensies en interviews

1. Video: Falun Ellie Koos te gast in het televisieprogramma [VPRO Boeken](https://npo.nl/start/serie/vpro-boeken/seizoen-18/vpro-boeken_18/afspelen), 29-9-2024.

https://npo.nl/start/serie/vpro-boeken/seizoen-18/vpro-boeken_18/afspelen

2. Video: Interview met de zes genomineerden voor de Libris Literatuur Prijs 2025 op het YouTube-kanaal van [Felix Meritis in Amsterdam](https://www.youtube.com/watch?v=S3PwjaTXGuk), 11-3-2025. De gehele opname duurt circa 2 uur.

<https://www.youtube.com/watch?v=S3PwjaTXGuk>

3. Audio: Falun Ellie Koos in gesprek met twee lezers over *Rouwdouwers* en de nominatie voor de Libris Literatuur Prijs op [Spotify](https://open.spotify.com/episode/2e5Tytemm2CnzeoAjKZUHL) (circa 37 minuten).

<https://open.spotify.com/episode/2e5Tytemm2CnzeoAjKZUHL>

4. Audio: Falun Ellie Koos te gast in het VPRO-radioprogramma [Een uur cultuur](https://npo.nl/luister/podcasts/887-een-uur-cultuur/118220), 4-1-2025 (circa 55 minuten).

<https://npo.nl/luister/podcasts/887-een-uur-cultuur/118220>

5. Audio: Falun Ellie Koos en Alexander Deprez te gast in de podcast-reeks ‘De eerste keer’ van [De Lage Landen](https://open.spotify.com/episode/2QZx4qVKF4aaMbTECP66lx?si=6vBiyzVJTGqgtKwv_ItAfQ&nd=1&dlsi=dec08cc5fd944c03), 28-4-2025 (circa 55 minuten).

https://open.spotify.com/episode/2QZx4qVKF4aaMbTECP66lx?si=6vBiyzVJTGqgtKwv_ItAfQ&nd=1&dlsi=dec08cc5fd944c03

6. Audio: Interview met Falun Ellie Koos in het AVRO/TROS-radioprogramma [Opium](https://npo.nl/luister/podcasts/105-opium/123997), 6-5-2025 (circa 20 minuten).

<https://npo.nl/luister/podcasts/105-opium/123997>

7. Audio: Interview in het radioprogramma [De Taalstaat](https://www.nporadio1.nl/fragmenten/de-taalstaat/0196ddb3-c7fa-71b4-ac05-a68ad8f9a855/2025-05-17-falun-ellie-koos-over-diens-roman-rouwdouwers) van KRO-NCRV, 17-5-2025 (circa 12 minuten).

<https://www.nporadio1.nl/fragmenten/de-taalstaat/0196ddb3-c7fa-71b4-ac05-a68ad8f9a855/2025-05-17-falun-ellie-koos-over-diens-roman-rouwdouwers>

8. Vrij toegankelijke recensies van de roman zijn te vinden bij: [VPRO-gids](https://www.vprogids.nl/boeken/lees/artikelen/2024/Rouwdouwers-van-Falun-Ellie-Koos-een-rauwe-en-vertederende-debuutroman.html) (29-9-2024), [Tzum](https://www.tzum.info/2024/10/recensie-falun-ellie-koos-rouwdouwers/) (13-10-2024), [De Lage Landen](https://www.de-lage-landen.com/article/rouwdouwers-van-falun-ellie-koos-zwijgzaam-ontsnappen-aan-het-leven/) (25-4-2025) en de [NCRV-gids](https://www.ncrvgids.nl/recensie-mieke/recensie-mieke-rouwdouwers-falun-ellie-koos/).

<https://www.vprogids.nl/boeken/lees/artikelen/2024/Rouwdouwers-van-Falun-Ellie-Koos-een-rauwe-en-vertederende-debuutroman.html>

<https://www.tzum.info/2024/10/recensie-falun-ellie-koos-rouwdouwers/>

<https://www.de-lage-landen.com/article/rouwdouwers-van-falun-ellie-koos-zwijgzaam-ontsnappen-aan-het-leven/>

<https://www.ncrvgids.nl/recensie-mieke/recensie-mieke-rouwdouwers-falun-ellie-koos/>

Via de site van de [Vlaamse bibliotheken](https://bibliotheek.be/catalogus/falun-ellie-koos/rouwdouwers-roman/boek/library-marc-vlacc_10534458) is ook de recensie te lezen in *Trouw* (17-5-2025).
https://bibliotheek.be/catalogus/falun-ellie-koos/rouwdouwers-roman/boek/library-marc-vlacc_10534458

9. Vrij toegankelijke interviews op [MUG Magazine](https://www.mugmagazine.nl/als-je-arm-bent-is-alles-eng/) (24-2-2023), [De Groene Amsterdammer](https://www.groene.nl/artikel/7-vragen-aan-falun-ellie-koos) (17-3-2025) en [NPO Cultuur](https://npo.nl/cultuur/bekijken-bezoeken-beleven/falun-ellie-koos) (12-4-2025).

<https://www.mugmagazine.nl/als-je-arm-bent-is-alles-eng/>

<https://www.groene.nl/artikel/7-vragen-aan-falun-ellie-koos>

<https://npo.nl/cultuur/bekijken-bezoeken-beleven/falun-ellie-koos>

10. Lezersrecensies op [Hebban](https://www.hebban.nl/recensies?filter=author=274746#total=60).

<https://www.hebban.nl/recensies?filter=author=274746#total=60>

Overige bronnen

11. De jury van de [Libris Literatuur Prijs](https://www.librisprijs.nl/falun-ellie-koos-rouwdouwers/) over *Rouwdouwers*.

<https://www.librisprijs.nl/falun-ellie-koos-rouwdouwers/>

12. Inleiding door Falun Ellie Koos op de roman, gevolgd door de tekst van de eerste pagina's, op de website van [ILFU](https://ilfu.com/alle-artikelen/rouwdouwers-voorpublicatie-falun-ellie-koos) (19-8-2024).

<https://ilfu.com/alle-artikelen/rouwdouwers-voorpublicatie-falun-ellie-koos>

13. Tekst van het essay 'Bruiklener' waarmee Falun Ellie Koos de Joost Zwagerman Essayprijs won op de site van de [Nederlandse Boekengids](https://www.nederlandseboekengids.com/20221111-falun-ellie-koos/).

<https://www.nederlandseboekengids.com/20221111-falun-ellie-koos/>

Poëzietip

De roman heeft als motto's (gedeelten) uit twee gedichten. Het eerste motto is ontleend aan het gedicht 'Vliegtuiggedachten' uit de bundel *Slordig met geluk* van Menno Wigman. De volledige tekst van het gedicht is opgenomen in een bespreking door recensent Teunis Bunt op zijn weblog [Bunt Blogt](https://teunisbunt.blogspot.com/2017/05/slordig-met-geluk-menno-wigman.html).

<https://teunisbunt.blogspot.com/2017/05/slordig-met-geluk-menno-wigman.html>

Het tweede motto bestaat uit het grootste deel van het gedicht 'Achterlijk kind' van Bertus Aafjes (alleen de eerste regels ontbreken). Dat werd in 1953 gepubliceerd in literair tijdschrift *De Gids* en is online te vinden in de [Digitale Bibliotheek voor de Nederlandse Letteren](https://www.dbnl.org/tekst/_gid001195301_01/_gid001195301_01_0059.php) (DBNL).

https://www.dbnl.org/tekst/_gid001195301_01/_gid001195301_01_0059.php

Samenstelling: Marlene Lunter en Frank Hockx